

Naudoti tėvų kontrolės (angl. – parental controls) programą yra, turbūt, greičiausias ir paprasčiausias būdas kontroliuoti, ką jūsų vaikas veikia prie kompiuterio. Tėvų kontrolės programa yra įdiegta visose „Windows 7“ ir „Windows Vista“ operacinės sistemos versijose. Ją reikia tik aktyvuoti ir susikonfigūruoti. Jums nereikia nieko įdiegti ir mokėti pinigų už tai.

Sukonfigūruoti „Windows“ tėvų kontrolės programą nėra labai sudėtinga. Paspauskite mygtuką „Start“, tuomet „ControlPanel“, „User Accounts“, „Family Safety“, „Parental Controls“. Tada spauskite [Create a new user account](#) Atsiradusiame lange sukurkite naują standartinį vartotojo abonementą, kuriuo naudosis tik jūsų vaikas. Jei kompiuteriu naudosis ne vienas vaikas, galite sukurti kelis standartinius abonementus. Tėvų kontrolės programą gali įjungti tik administratorius. Spustelėjus ant sukurto standartinio abonemento, pasirodo tėvų kontrolės programos konfigūravimo langas, kuriame reikia įjungti tėvų kontrolės programą (1 pav.). Įjungę programą galėsite atlikti kitus nustatymus.

Nustatykite, kaip Vaikas naudos kompiuterį

Tėvų kontrolė:

Įjungta, įgalina dabartinius parametrus

Išjungta

„Windows“ parametrai

- **Laiko apribojimai**
Kontroliuokite, kada Vaikas gali naudoti kompiuterį
- **Žaidimai**
Kontroliuoti žaidimus pagal įvertinimą, turinį arba pavadinimą
- **Leisti ir blokuoti specialias programas**
Leisti ir blokuoti bet kurias kompiuterio programas

Dabartiniai parametrai:

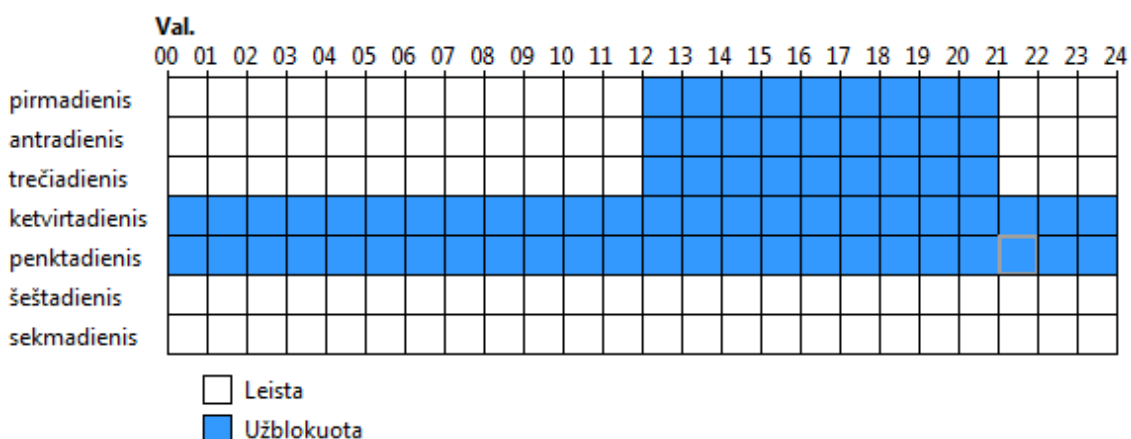
Vaikas
Paprastas vartotojas

- Laiko apribojimai:
- Žaidimų įvertinimai:
- Programų apribojimai:

1 pav. tėvų kontrolės programos konfigūravimo langas

Pirmiausia galite nurodyti valandas, kuriomis bus draudžiama naudotis kompiuteriu. Laiko limitas neleidžia vaikams naudotis kompiuteriu nurodytomis valandomis, o jei jie jau tuo metu naudojasi, tai jie bus automatiškai atjungti. Kiekvienai savaitės dienai galite nustatyti skirtingus laiko ribojimus. Mėlynai kvadratėliai – valandos, kai naudotis kompiuteriu draudžiama, balti – kai leidžiama (2 pav.).

Spustelėkite ir vilkite valandas, kurias norite blokuoti arba leisti.

2 pav. laiko ribojimas

Kitas punktas yra žaidimų blokavimas. Atvėrę žaidimų blokavimo langą pirmiausia turėsite pasirinkti leisti ar drausti žaisti žaidimus (3 pav.). Jei pasirinkote neleisti jums nebereikia nieko papildomai konfigūruoti. Visi žaidimai, esantys kompiuteryje, bus uždrausti. Jei nusprendėte leisti žaisti žaidimus, galite pasinaudoti keletu papildomų nustatymų. Galite žaidimus blokuoti pagal reitingą ir turinio tipą (4 pav.). Taip pat galite blokuoti žaidimus pagal pavadinimą (5 pav.).

Kontroliuokite, kokių tipų žaidimus gali žaisti Vaikas

Ar Vaikas gali žaisti žaidimus?

- Taip
 Ne

Blokuoti (arba leisti) žaidimus pagal įvertinimą ir turinio tipus

[Nustatyti žaidimo įvertinimus](#)

Maksimalus leistinas įvertinimas: 7+, įskaitant neklasifikuotus žaidimus

Žaidimo aprašai užblokuoti: Nėra

Užblokuoti (arba leisti) bet kurį žaidimą kompiuteryje pagal pavadinimą

[Blokuoti arba leisti konkrečius žaidimus](#)

Visada blokuoti: Nėra

Visada leisti: Nėra

3 pav. žaidimų blokavimas

Atliekant žaidimų blokavimą pagal reitingą yra įvertinama, kokio amžiaus vaikai gali žaisti vieną ar kitą žaidimą. Konfigūruodami programą turite nustatyti, kuriai kategorijai priskiriate savo vaiką. Yra penkios kategorijos: ne jaunesni nei 3 metų, 7 metų, 12 metų, 16 metų ir 18 metų (4 pav.). Žemiau pateiktame paveikslėlyje leidžiama žaisti žaidimus, skirtus 7 metų ir vyresniems vaikams.

Jei žaidimo įvertinimo nėra, ar Vaikas gali jį žaisti?

- Leisti žaidimus be įvertinimo
 Blokuoti žaidimus be įvertinimo

Kokio įvertinimo žaidimus gali žaisti Vaikas?

Pan European Game Information Finland nurodo šiuos įvertinimus.

- 3+** 3+
3 metų ir vyresniems
- 7+** 7+
7 metų ir vyresniems
- 11+** 11+
11 ir vyresniems
- 15+** 15+
15 metų ir vyresniems
- 18+** 18+
18 metų ir vyresniems

4 pav. žaidimų blokavimas pagal reitingą

Blokuodami žaidimus pagal turinio tipą, turite pažymėti, kokio turinio žaidimai yra draudžiami. Pvz., žaidimas yra blokuojamas, jei vartojami necenzūriniai žodžiai, skatinamas narkotikų vartojimas ar turinys, galintis išgąsdinti naudotoją ir kita (5 pav.).

Blokuoti šių tipų turinį

Net jei žaidimas yra įvertintas kaip leistinas, galite blokuoti jo turinį.

- Baimė Žaidimai, galintys išgąsdinti arba įbauginti mažesnius vaikus
- Diskriminavimas Žaidimai, kuriuose pavaizduojama arba pateikiama medžiaga, kuri gali paskatinti diskriminavimą
- Narkotikai Žaidimai, kuriuose pavaizduojamas arba aprašomas narkotikų vartojimas
- Nešvanki kalba Žaidimai, kuriuose girdima nešvanki kalba
- Seksas Žaidime pateikiamas nuogumas ir / arba seksualinis elgesys arba pateikiamos nuorodos į seksualinius santykius
- Smurtas Žaidimai, kuriame pavaizduojamas smurtas

5 pav. žaidimų blokavimas pagal turinio tipą

Paskutinis žaidimų blokavimo nustatymas yra žaidimų, įdiegtų kompiuteryje, blokavimas pagal pavadinimą. Paspaudus „blokuoti ar leisti konkrečius žaidimus“ (3 pav.) pasirodo sąrašas žaidimų, kurie yra įdiegti kompiuteryje. Sąrašė reikia pažymėti žaidimus, kuriuos norite drausti, kuriuos leisti ir kuriuos blokuoti pagal reitingą (6 pav.).

Kontroliuoti konkrečius žaidimus, kuriuos gali ir kurių negali žaisti Vaikas

Leidžiami įvertinimai: 3+ - 3+, 7+ - 7+

Uždrausti aprašai: Nėra

Pavadinimas / įvertinimas	Būsena	Vartotojų įvertinimo parametras	Visada leisti	Visada blokuoti
Chess Titans 3+	Galima žaisti	☐	☒	☐
Daugiau žaidimų iš Microsoft Nėra įvertinimo	Negalima žaisti	☐	☐	☒
FreeCell 3+	Negalima žaisti	☐	☐	☒
Interneto Spades 3+	Galima žaisti	☒	☐	☐
Interneto šaškės 3+	Galima žaisti	☐	☒	☐
Purple Place 3+	Negalima žaisti	☐	☐	☒
Žaidimas „Širdys“ 3+	Negalima žaisti	☐	☐	☒
Žaidimas Išminuotojas 3+	Negalima žaisti	☐	☐	☒

6 pav. kompiuteryje įdiegtų žaidimų blokavimas

Trečias punktas suteikia galimybę blokuoti programas, esančias kompiuteryje. Jeigu nusprendėte, kad vaikas negali naudotis kai kuriomis programomis, atsidariusiame lange, kuriame pateikiamos visos programos esančios jūsų kompiuteryje, reikia pažymėti visas programas, išskyrus tas, kuriomis nenorite kad naudotųsi jūsų vaikas (7 pav.).

Kurias programas gali naudoti Vaikas?

- Vaikas gali naudoti visas programas
 Vaikas gali naudoti tik tas programas, kurias aš leidžiu

Pažymėkite programas, kurias galima naudoti:

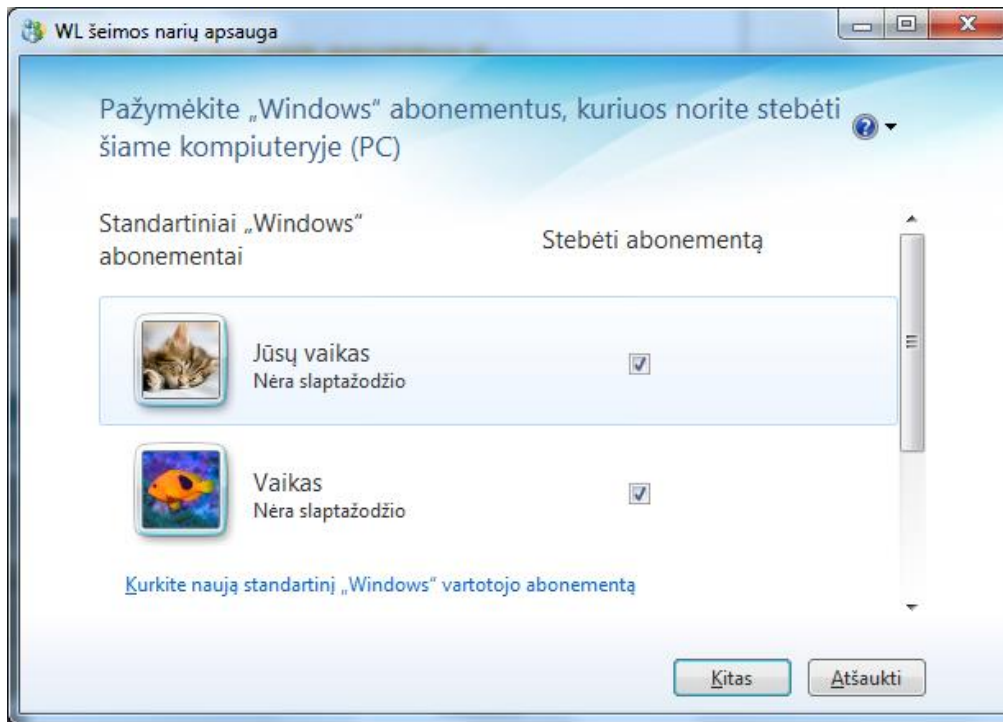
Failas	Aprašas	Produkto pavadinimas
☐ Skype.exe	Skype	<Nežinomas>
C:\Program Files\Skype\Updater		
☐ Updater.exe	Skype Updater Service	Skype
C:\Program Files\TeamViewer\Version7		
C:\Program Files\uTorrent		
☐ uTorrent.exe	µTorrent	<Nežinomas>
C:\Program Files\VideoLAN\VLC		
☒ uninstall.exe	uninstall	<Nežinomas>
☒ vlc.exe	VLC media player	<Nežinomas>
☒ vlc-cache-gen.exe	vlc-cache-gen	<Nežinomas>
C:\Program Files\Windows Journal		
☒ Journal.exe	Windows Journal	Operacinė sistema Microsoft® Wind...
☒ PDIALOG.exe	Windows Journal pastabu rašymo...	Operacinė sistema Microsoft® Wind...

Įtraukti programą į šį sąrašą:

7 pav. programų blokavimas

Tėvų kontrolės programoje tiesiogiai nėra galimybės kontroliuoti naršymo internete. Norėdami tai padaryti, turite papildomai įdiegti „Windows Live“ šeimos narių apsaugą (angl. – Windows Live Family Safety). Šią nemokamą programą galite atsisiųsti iš „Microsoft“ tinklalapio <http://windows.microsoft.com/lt-LT/windows-live/essentials-other-programs>. Šeimos narių apsauga papildo tėvų kontrolės programą. Norint pradėti naudotis, pirmiausia reikia susikurti „Microsoft“ vartotojo abonementą (tai – elektroninio pašto adreso ir slaptažodžio, kuriuos naudojate prisijungdami prie „Hotmail“, „SkyDrive“, „Windows Phone“ ar „Xbox LIVE“, derinys). Turėdami „Microsoft“ vartotojo abonementą, galėsite prisijungti ir konfigūruoti filtravimo priemonę naudojantis bet kuriuo kompiuteriu, kuris turi prieigą prie interneto. Ši nuotolinio valdymo galimybė yra labai patogi.

Kitas veiksmas, kurį turėsite atlikti, tai pažymėti vartotojų abonementus, kuriuos norėsite kontroliuoti su „Windows Live“ šeimos narių apsauga (8 pav.).

8 pav. vartotojų abonementų žymėjimas

Išsaugoję pakeitimus ir paspaudę, ant bet kurio pažymėto vartotojo abonemento būsite nukreipti į „Microsoft“ vartotojo abonemento prisijungimo langą. Iš kito kompiuterio prie „Microsoft“ vartotojo abonemento galite prisijungti šiuo adresu <https://familysafety.microsoft.com>. Prisijungus galėsite pradėti konfigūruoti „Windows Live“ šeimos narių apsaugą.

Pirmas nustatymas yra interneto filtravimas. Šis filtravimas leidžia vaikams lankytis tik jų amžių atitinkančiose svetainėse. Nustatymas atliekamas slankiojančio žymeklio pagalba. Aukščiausiai esantis lygis leidžia atversti tik „leistiname sąraše“ esančias svetaines, o žemiausiai esantis lygis leidžia atversti visas svetaines, tačiau pateikiamas perspėjimas, jei svetainėje yra suaugusiesiems skirto turinio. Taip pat galima uždrausti failų atsisiuntimą į kompiuterį (9 pav.).

Vartotojo Vaikas žiniatinklio filtravimas

- Įjungti žiniatinklio filtravimą Išjungti žiniatinklio filtravimą

Jūsų kalba filtrų dar nėra

Tik leidžiamųjų sąrašas

Leidžiamos tik tėvų į leidžiamųjų sąrašą įtrauktos svetainės.

Tinkama vaikams

Leidžiamos ir specialiai vaikams sukurtos svetainės. Suaugusiesiems skirtos svetainės blokuojamos.

Bendrojo pobūdžio

Leidžiamos ir bendrojo pobūdžio svetainės. Suaugusiesiems skirtos svetainės vis dar blokuojamos.

Susisiekimas internete (pagrindinis)

Leidžiamas ir bendruomenės tinklas, žiniatinklio pokalbiai bei žiniatinklio paštas. Suaugusiesiems skirtos svetainės vis dar blokuojamos.

Įspėti apie suaugusiesiems skirtą turinį

Leidžiamos visos svetainės, tačiau pateikiamas perspėjimas, jei įtariama, kad svetainėse yra suaugusiesiems skirtas turinys.

Kai žiniatinklio filtras įjungtas, saugioji ieška užrakina „Bing“, „Google“, „Yahoo!“ ir kitus populiarius ieškos modulius.

Failų atsisiuntimai

- Blokuoti failų atsisiuntimą

9 pav. Žiniatinklio filtravimas

Kitas nustatymas yra interneto filtravimo sąrašų sudarymas. Kairėje esančiame laukelyje įvedamas internetinis adresas. Jį priskiriame kategorijai paspausdami mygtuką „leisti“ arba „blokuoti“. Taip pat galima pasirinkti, ar šį nustatymą priskirti tik vienam vaikui ar visiems. Iš karto užpildyti šį sąrašą pakankamai sudėtinga, bet nuolat jį papildant sukuriamas asmeninis filtras, atitinkantis vartotojo poreikius. Žemiau pateikiamas vartotojo „Vaikas“ filtras (10 pav.).

Žiniatinklio filtravimo sąrašai, skirti Vaikas

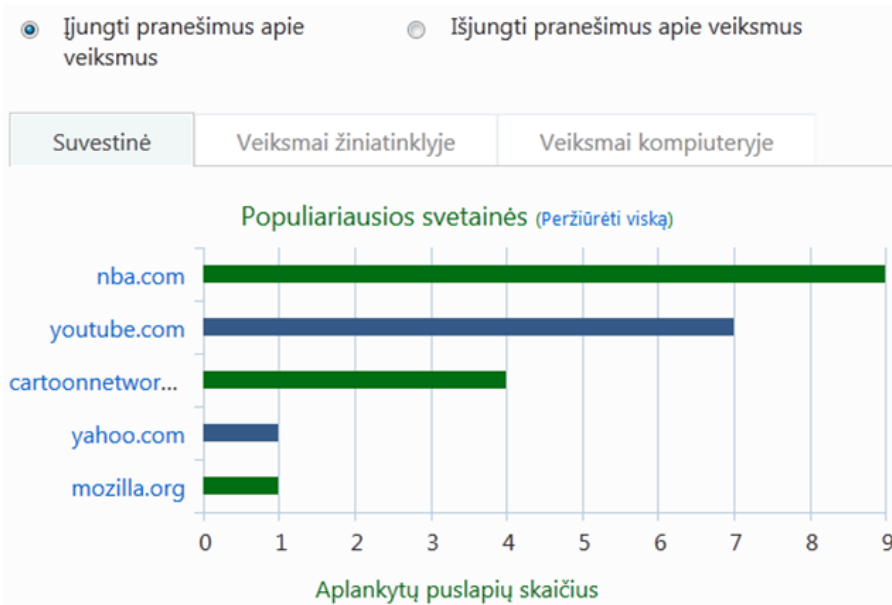
Naudokite toliau pateiktus leidžiamųjų ir užblokuotųjų sąrašus, kad nurodytumėte, ką Vaikas gali matyti internete.

[Naudoti kito abonemento sąrašą](#) | [Taikyti šį sąrašą kitiems abonentams](#)

http://	<input type="text" value="Įveskite žiniatinklio adresą"/>	<input type="button" value="Leisti"/>	<input type="button" value="Blokuoti"/>	<input type="text" value="Tik šiam asmeniui"/>
☒ Leidžiamos svetainės	<input type="button" value="Pašalinti"/>	☒ Užblokuotos svetainės	<input type="button" value="Pašalinti"/>	
☒ *.eglute.org/*	☐	☒ *.facebook.com/*	☐	
☒ *.flintas.lt/*	☐	☒ *.one.lt/*	☐	

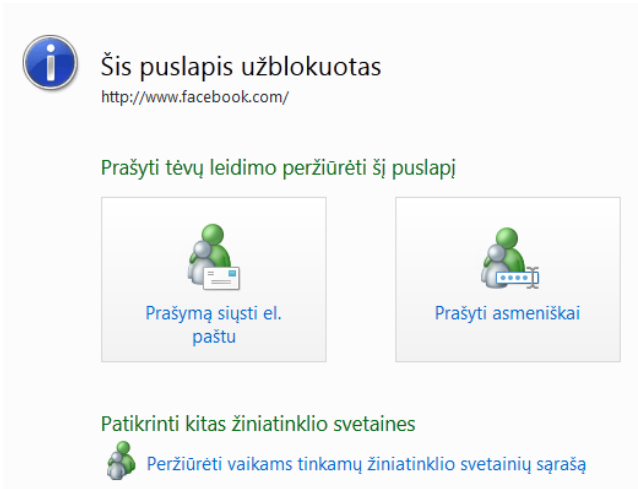
10 pav. Žiniatinklio filtravimo sąrašai

Naudojant veiklos ataskaitas nesunku peržiūrėti, ką veikė vaikai prisijungę prie interneto. Ataskaitose pateikiama informacija apie tai, kokias ir kiek kartų svetaines vaikai peržiūrėjo ar bandė peržiūrėti, kiek laiko jie naudojo kompiuteriu ir pan. (11 pav.).

11 pav. vartotojo veiklos ataskaita

Vaikui norint atverti draudžiamą puslapį, pasirodys įspėjamasis langas, kuriame bus pranešama, kad šis puslapis yra neleistinas (12 pav.). Jei tėvų, kurie leidimą naršyti gali suteikti iš karto, nėra šalia, vaikas gali nusiųsti prašymą elektroniniu paštu. Vienas tėvų, gavęs prašymą, gali atidaryti šeimos narių apsaugos svetainę el. pašte ir iškart suteikti leidimą naršyti tame tinklalapyje.

12 pav. Bandant atverti draudžiamą tinklalapį pasirodys įspėjamasis langas

Verta paminėti, kad programos saugumas nėra labai didelis. Jei jūsų vaikas bent šiek tiek domisi kompiuteriais, jam turbūt pavyks „apeiti“ šią filtravimo priemonę.